

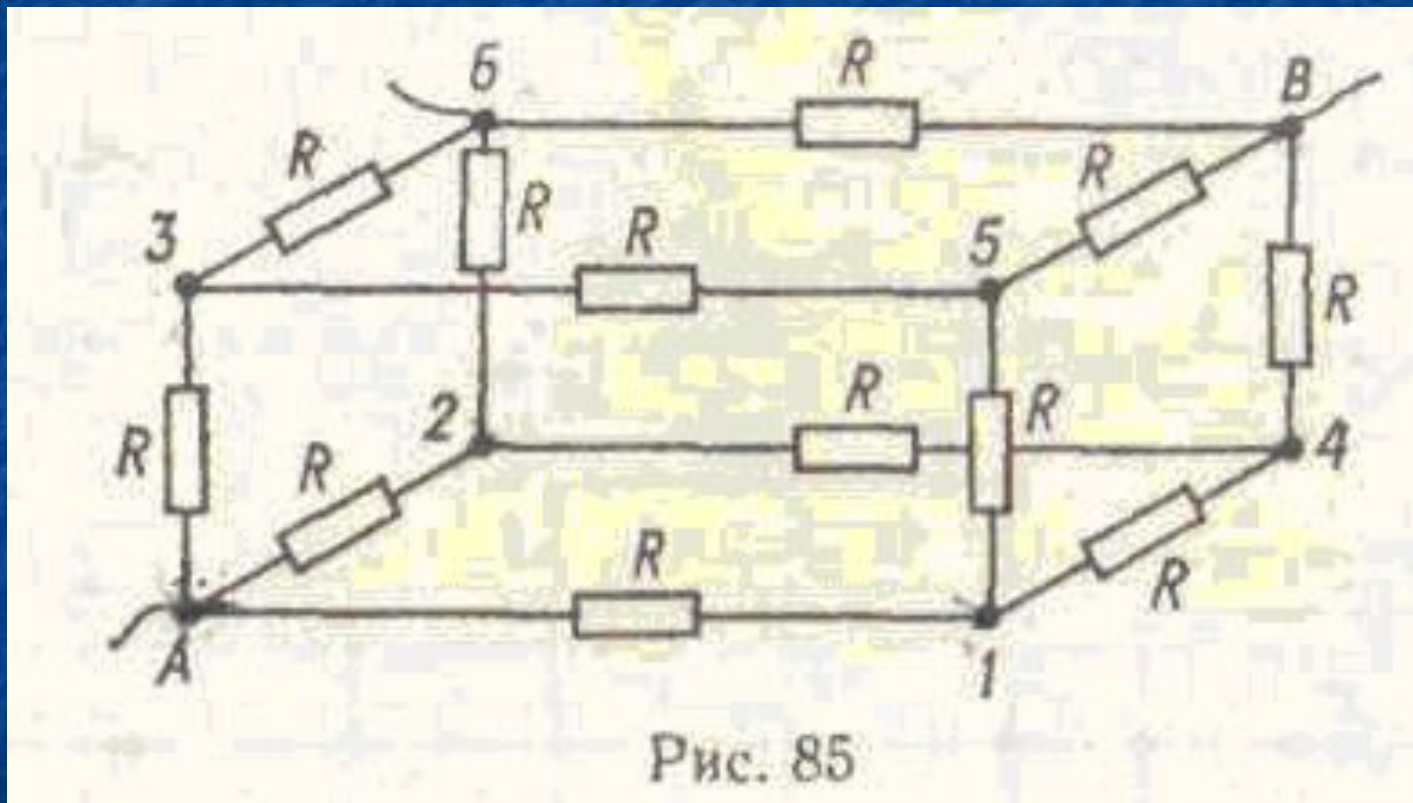
Методи розрахунку електричних кіл постійного струму

Заняття школи ППД
по підготовці до фізичних олімпіад

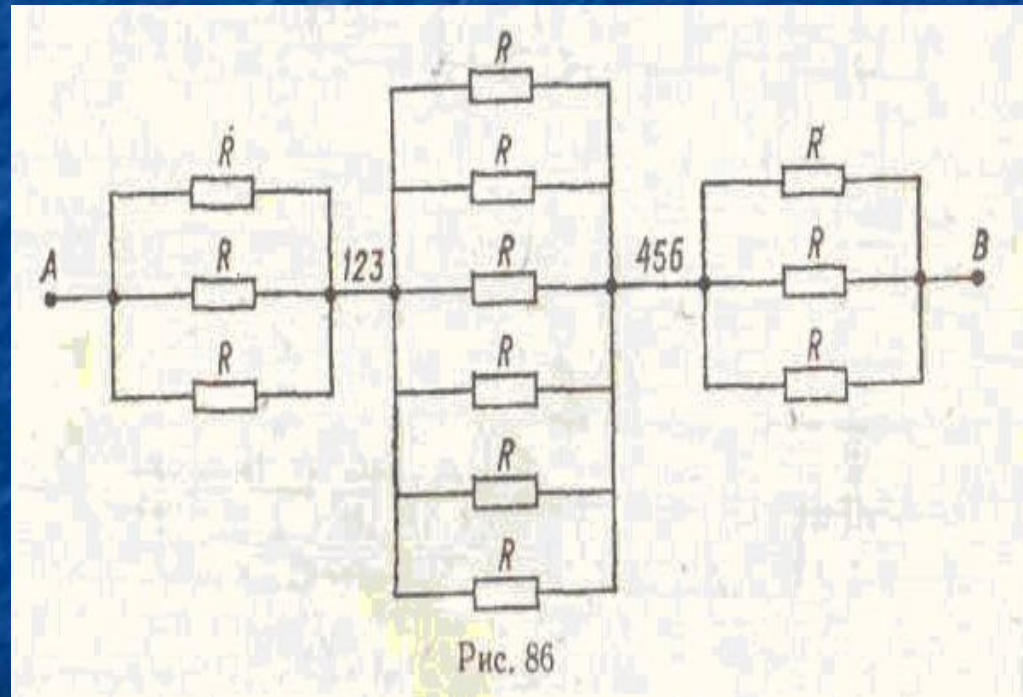
Метод еквіпотенціальних вузлів

- Якщо еквіпотенціальні вузли (вузли рівних потенціалів) з'єднати провідником ($r = 0$), то електричні умови у всіх вузлах і вітках кола не поміняються, так як через цей опір струм йти не буде. Значить, вузли кола, які мають однакові потенціали, можна розглядати як один вузол.

Задача 1 Знайти опір між точками А і В

- **Розв'язок.** В силу симетрії умови проходження струму до точок 1, 2, 3 (еквіпотенціальні вузли) і точок 4, 5, 6 (еквіпотенціальні вузли) однакові. Якщо з'єднати в ціле 1, 2, 3 і 4, 5, 6, то опір усього кола не зміниться. Очевидно що між точками з потенціалом 123 і 456 знаходяться 6 опорів. Зрозуміло що останні включені паралельно

Задача 2. Знайти опір між точками АВ

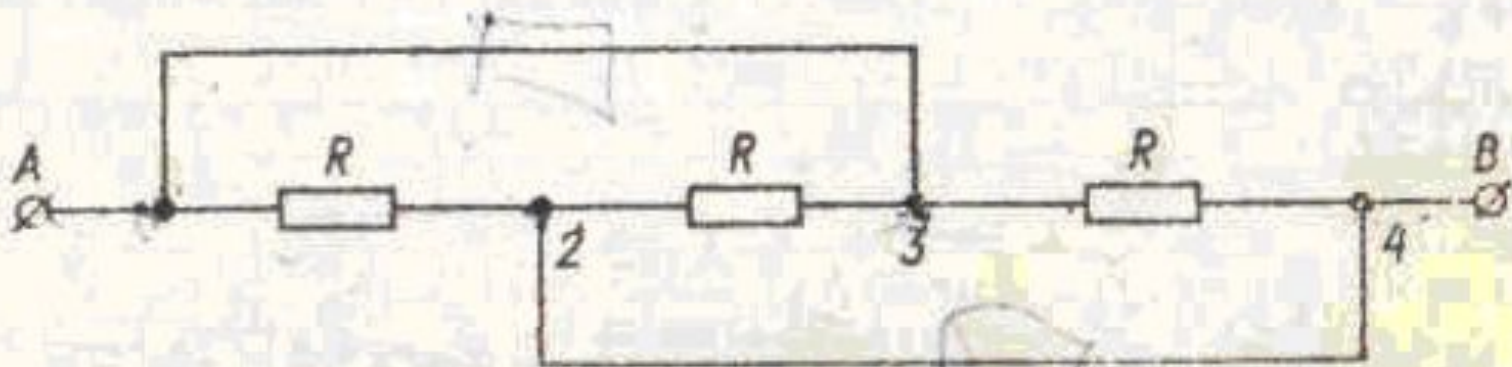
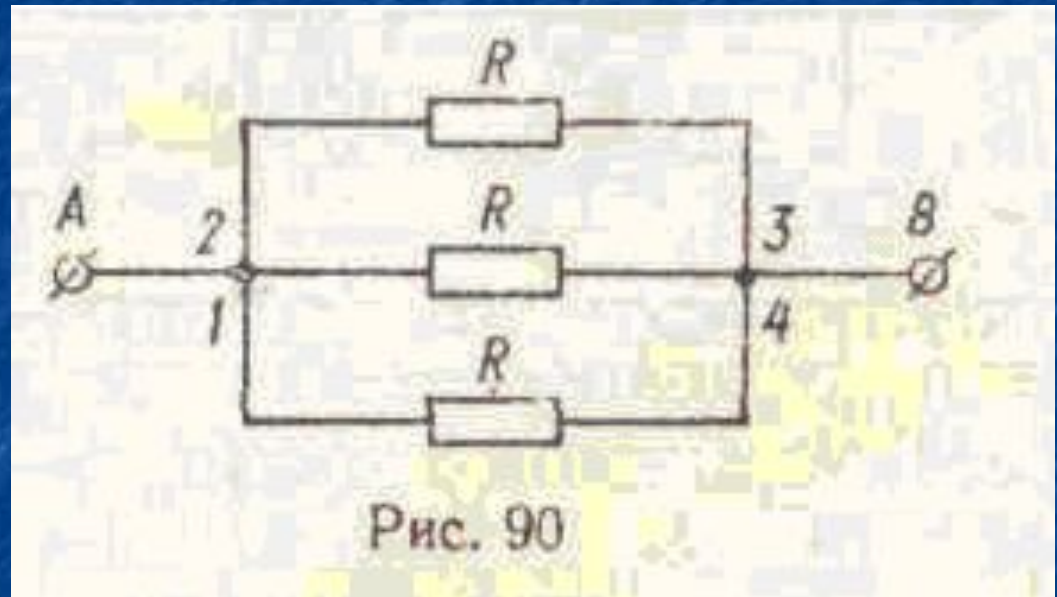

Рис. 88

Розв'язок

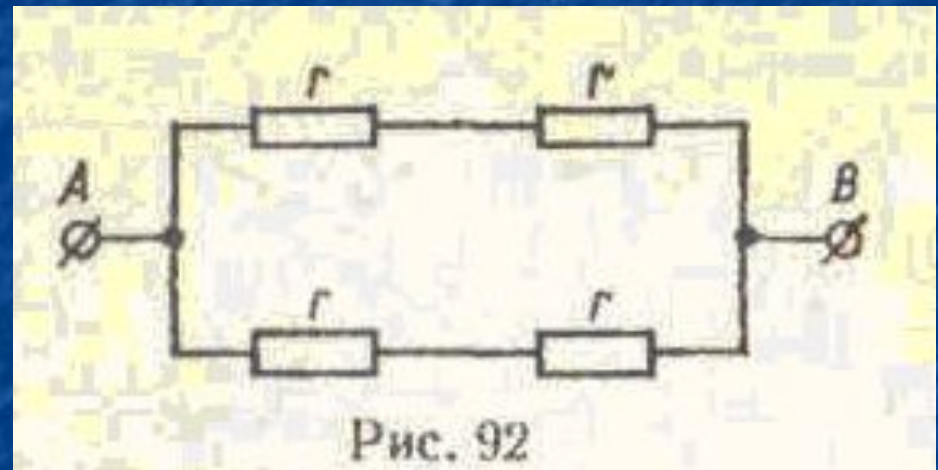
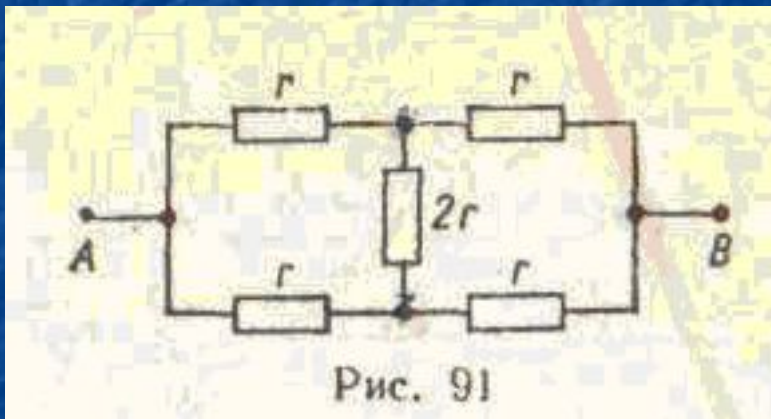
$$R_{AB} = \frac{R}{3}.$$

Метод виключення ділянок

- Виходить з методу еквіпотенціальних вузлів. Його основа полягає в тому, що ділянки, включені між еквіпотенціальними вузлами, можна безперешкодно виключати, так як по них не йде струм.

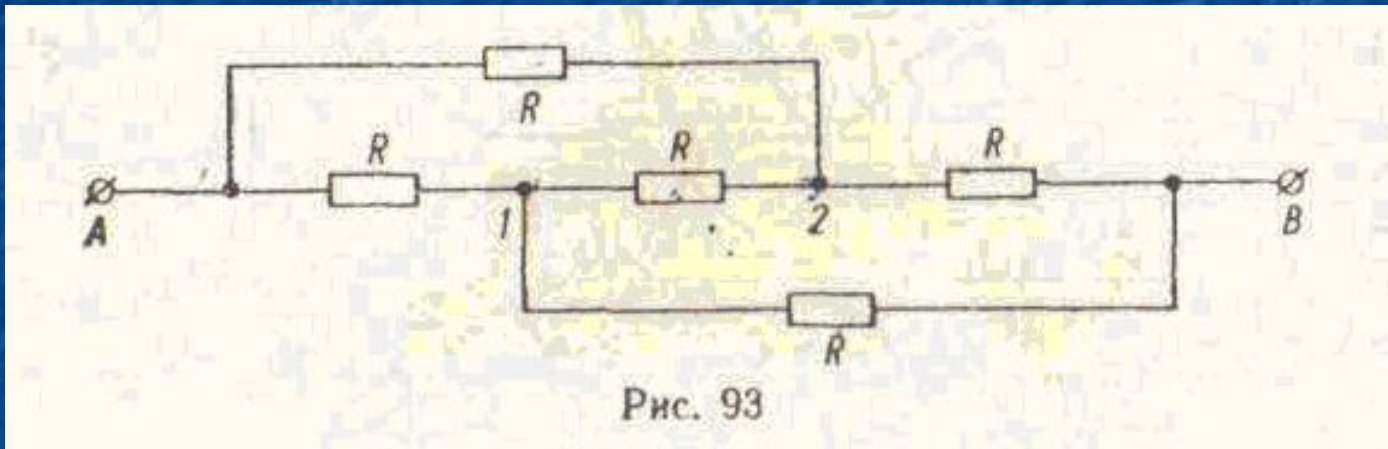
Задача 3. Знайти опір між точками АВ

$$R_{AB} = r$$

Задача 3. Знайти опір між точками АВ

$$R_{AB} = r$$

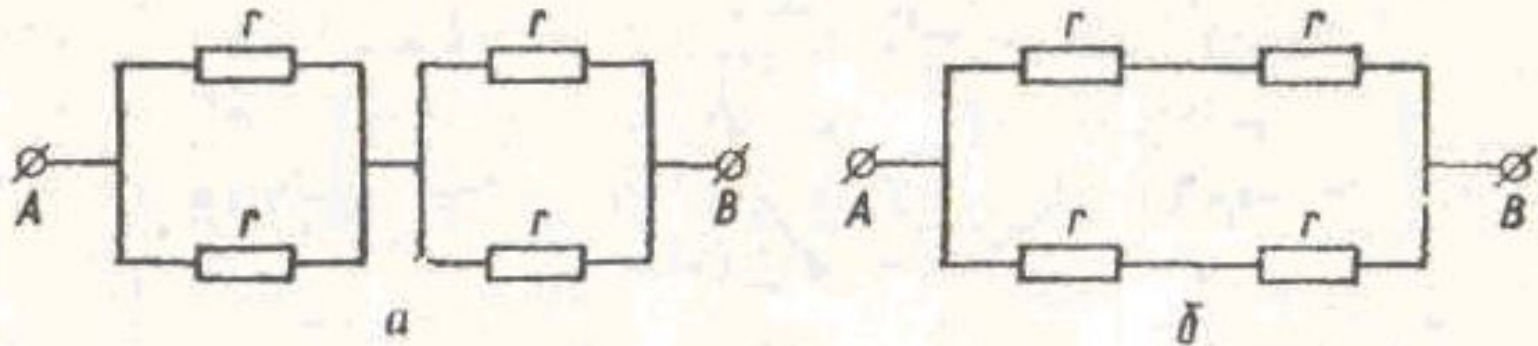

Рис. 94

Методи «розмноження» вузлів і «розщеплення» віток

- Це дослідження методу еквіпотенціальних вузлів і оборотності схем (теореми одиничності). Дійсно, якщо справедлива заміна декількох еквіпотенціальних вузлів одним, то відповідно, і обернена заміна не внесе змін в електричні умови усього кола.

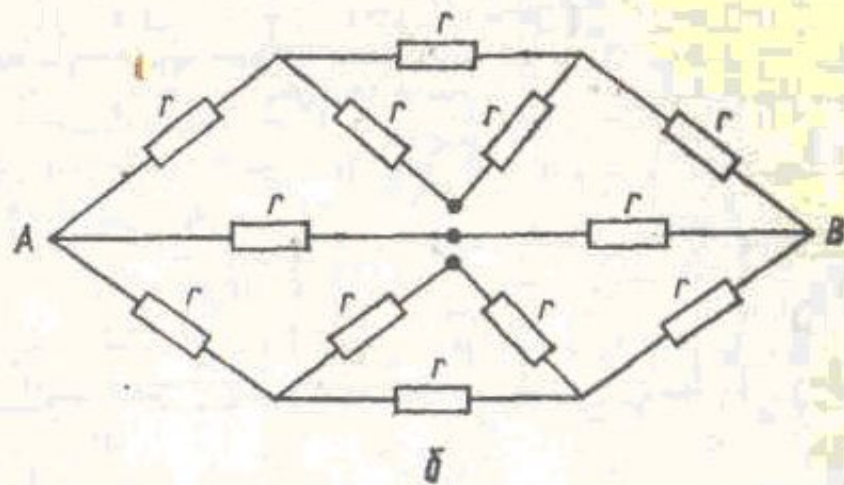
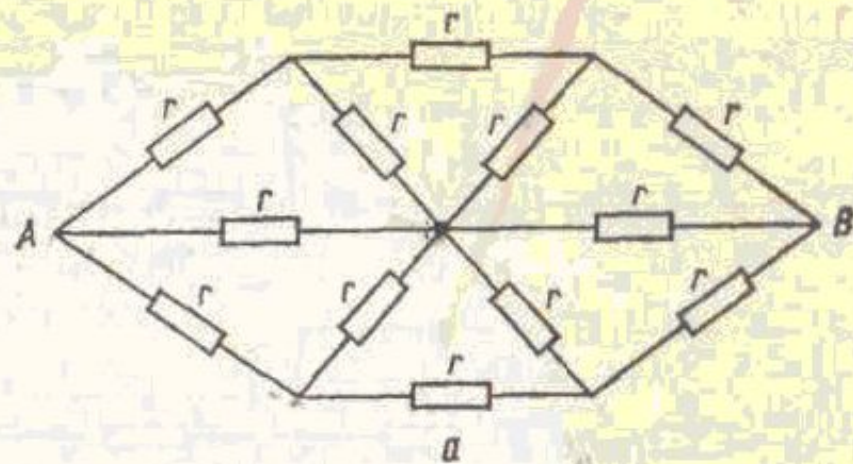
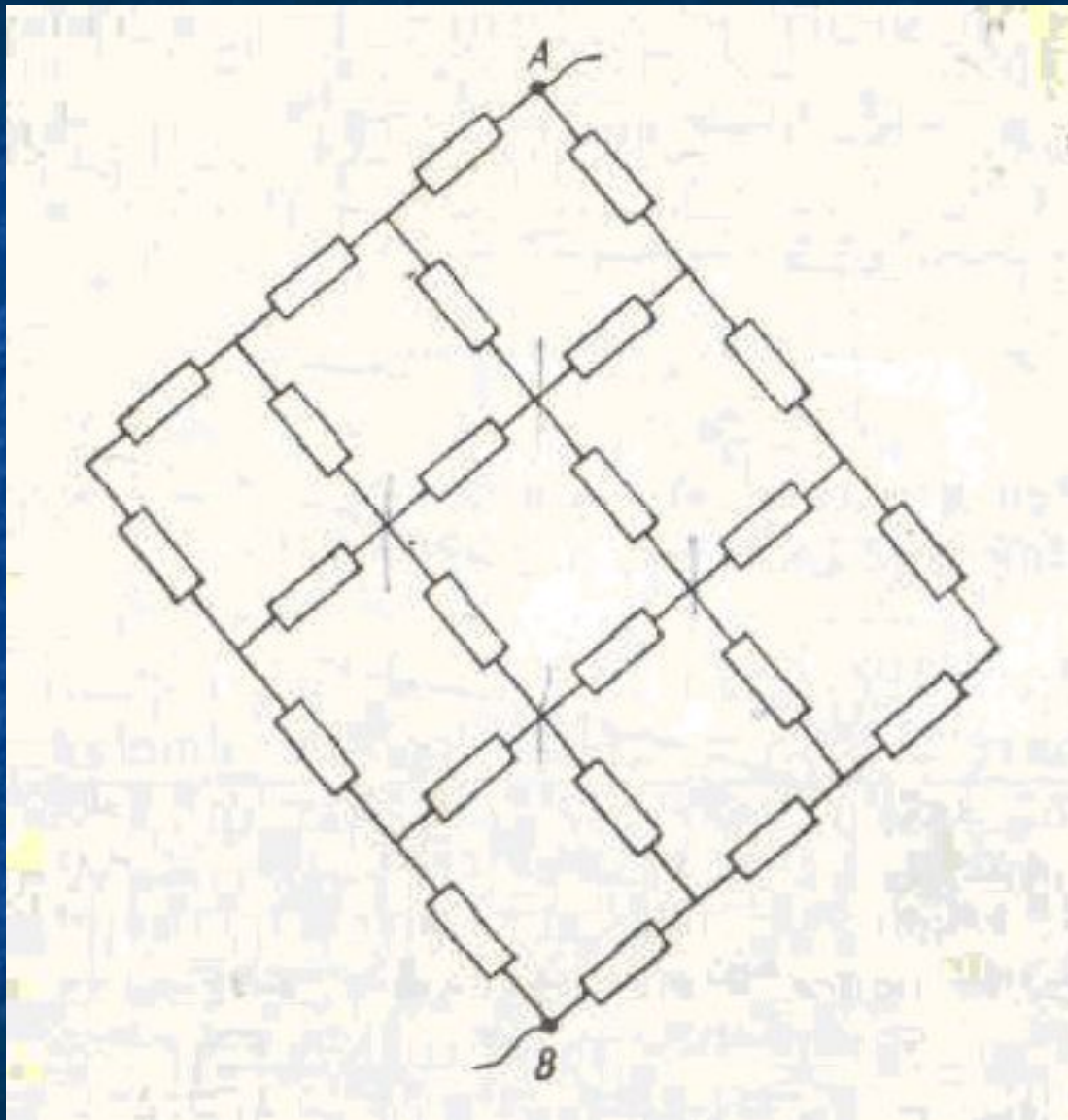

Рис. 96

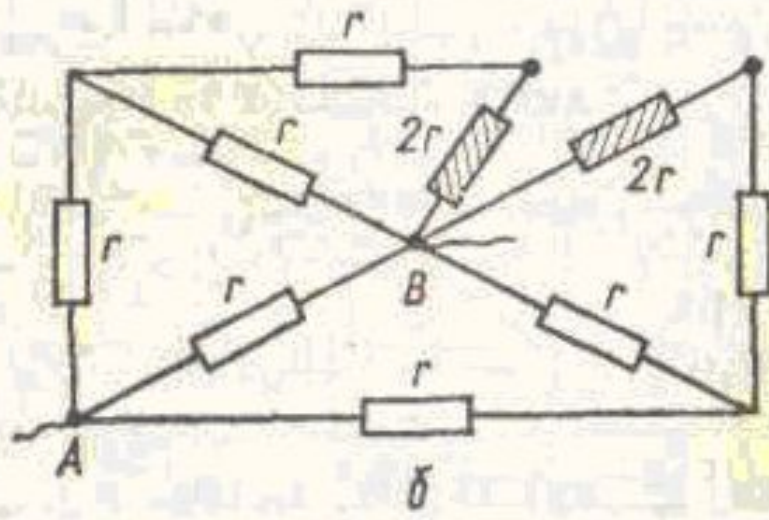
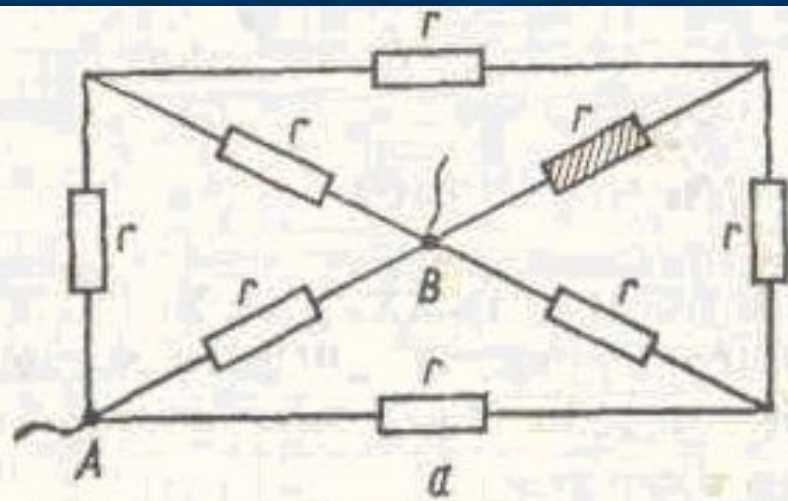
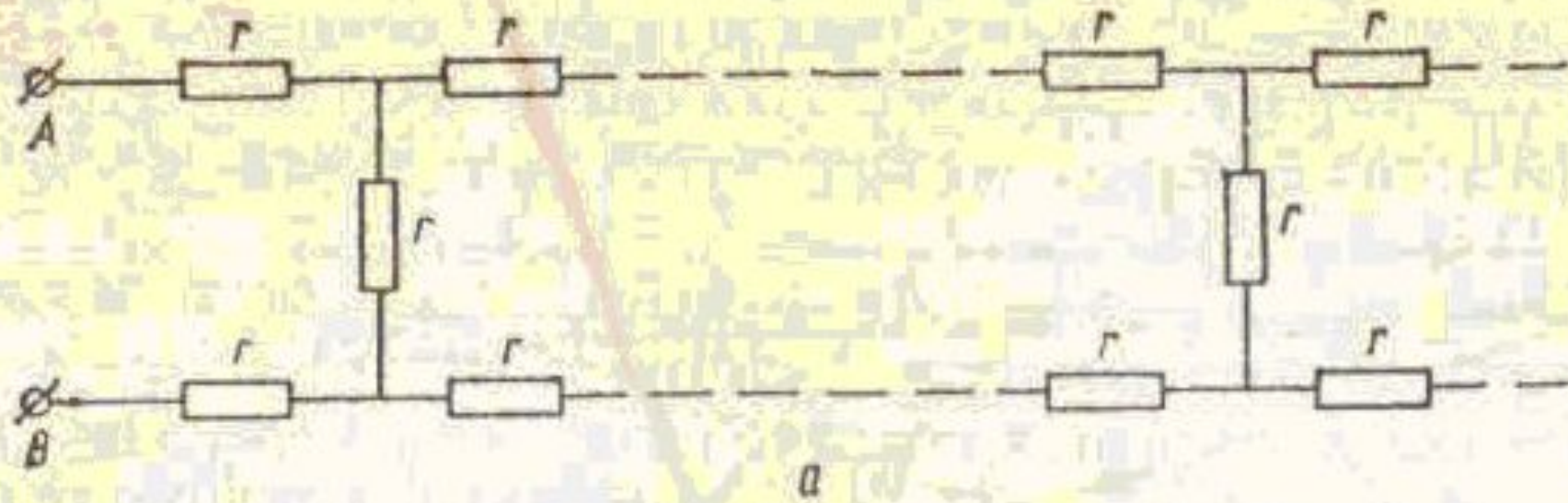

Рис. 97

Метод Іона Тихого

- Герой Станислава Лемма, світовий мандрівник Іон Тихий вирішує питання про поселення в гостиницю з безкінечним числом номерів (всі номери заняті) ще одного клієнта. Іоан вирішує так: кожному проживаючому в гостиниці дається приказ – перейти в кімнату з номером, на одиницю більшим, ніж номер його кімнати. При цьому всі попередні жителі з житлом, і кімната №1 вільна!

$$R = r(1 + \sqrt{3}).$$

